

วารสารพยาบาลตำรวจ
Journal of The Police Nurses

โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา:
การตรวจสอบความเที่ยงตรงของอิทธิพลจากการศึกษาระยะยาว และการศึกษาภาคตัดขวาง¹

CAUSAL MODELS OF VIOLENCE BEHAVIORS OF VOCATIONAL STUDENTS:
VALIDATION OF EFFECTS FROM LONGITUDINAL
AND CROSS-SECTIONAL STUDIES

ขวัญใจ จริยาทัศน์กร²

เสกสรรค์ ทองคำบรรจง³

Kwanjai Jariyatatkone

Sakesan Tongkmambanchong

¹ ศึกษานิพนธ์หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Part of this dissertation, The Doctor of Philosophy (Education research, Measurement, and Statistics),

Faculty of Education, Burapha University

² นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduated student in Faculty of Education, Burapha University, Chon buri, 20130, Thailand

³ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Faculty of Education, Burapha University, Chon buri, 20130, Thailand

Author Email: bonus5481@gmail.com

Received: 3 สิงหาคม 2558 Revised: 24 ตุลาคม 2561 Accepted: 25 ธันวาคม 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง 2) เปรียบเทียบ ความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จาก แบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา อุตสาหกรรม และสาขาวิชาพาณิชยกรรม ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 1,049 คน จากการเก็บข้อมูลซ้ำ 3 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของ นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และการวิเคราะห์ความ เที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ตามทฤษฎี พฤติกรรมตามแผน ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง ด้วยโมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาจากแบบแผนการวิจัยระยะยาว มีสัดส่วนของความแปรปรวนใน ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดประมาณร้อยละ 4.60, 19.40, และ 33.00 ตามลำดับ และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง มีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงพฤติกรรมการใช้ ความรุนแรงที่ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดประมาณร้อยละ 17.20, 25.20, และ 36.70 ตามลำดับ และ

2) โมเดลสมมติฐานจากแบบแผนการวิจัยระยะยาว สามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีกว่าโมเดลสมมติฐานจากแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

คำสำคัญ : โมเดลเชิงสาเหตุ, พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง, การตรวจสอบความเที่ยงตรงของอิทธิพลจากการศึกษาระยะยาว และการศึกษาภาคตัดขวาง

Abstract

This research aims 1) to study the causal model of the violence behavior of vocational students from longitudinal research plans and cross-sectional research plans and 2) to compare the accuracy of a causal model of violence behavior of vocational students from a longitudinal research plans and cross-sectional research plans. The sample in this study was vocational students who were studying for vocational certificate and high vocational certificate. The samples came from multi-stage random sample of 1,049 people and the collection of data was repeated 3 times. The instrument in this study was a questionnaire of the violence behavior of vocational students. The researcher developed the instrument based on the theory of planned behavior and the accuracy analysis of the causal model of the violence behavior of vocational students. The theory of planned behavior that the researcher used was from longitudinal research plans and cross-sectional research plans with a structural equation model (Structural Equation Modeling: SEM). The result showed that

1) The causal model of violence behavior of vocational students from longitudinal research plans had the proportion of the variance in behavior latent of using violence was explained by the independent variables of approximately 4.60 percent , 19.40 and 33.00 respectively. The cross-sectional research plans had the proportion of the variance in behavior latent of using violence was explained by the independent variable percentage of 17.20, 25.20 and 36.70 respectively.

2) The structural equation modeling from longitudinal research plans could explain the violent behavior of students in vocational education more consistent with the empirical data than the structural equation modeling from the cross-sectional research plans.

Keywords : causal models, violence behaviors, validation of effects from longitudinal and cross-sectional studies

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรุนแรงนับเป็นปัญหาหนึ่งของสังคม ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตคนไทย และเป็นบ่อเกิดของ อาชญากรรมหลาย ๆ ประเภท ที่ผ่านมาสังคม สะท้อนภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้น โดดเด่นไม่ว่าจะเป็น ยาเสพติด การดื่มสุรา การ เล่นพนัน การทะเลาะวิวาทยกพวกตีกัน การมี เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อีกทั้งยังพบว่า สถานการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงที่กระทำโดยเด็ก และเยาวชนไทยทวีกำลังความรุนแรงขึ้น ความ

รุนแรงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งถือเป็น ทรัพยากรบุคคลอันมีค่าที่พร้อมจะเติบโตเป็น ผู้ใหญ่ในอนาคต จากการศึกษาของ Sherer et al. (2008) พบว่ามีรูปแบบการใช้ความรุนแรงหลาย รูปแบบทั้งการเป็นผู้สังเกต ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ ส่วน Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2006) พบว่า ด้านพฤติกรรมความรุนแรง มีการพกพา

อาวุธติดตัว เคยถูกข่มขู่ด้วยวาจาหรือทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ และจากข้อมูลของ Department of Juvenile Observation and Protection (2012) ในปี 2554 ระบุว่า มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดี โดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวน 35,049 คน แต่เมื่อพิจารณาจากสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนพบว่า ส่วนมากสาเหตุของการกระทำผิดมาจากการคบเพื่อน ร้อยละ 44.99 รองลงมาได้แก่ คึกคะนอง ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ สภาพครอบครัว ร้อยละ 44.99, 20.08, และ 9.43 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจความคิดเห็นประชาชนทั่วไปในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 1,279 คน ของ Suan Dusit Poll (2012) เกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทของเด็กอาชีวศึกษา พบว่า สาเหตุสำคัญของการทะเลาะวิวาท อันดับ 1 มาจากเรื่องของศักดิ์ศรีระหว่างสถาบัน ค่านิยมที่ผิด ๆ จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องและเครื่องแบบที่สวมใส่ ร้อยละ 49.49 อันดับ 2 มาจากความคึกคะนอง อารมณ์ร้อน ขาดสติ ไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจและอยากเด่นอยากดัง คิดว่าทำแล้วดูดีเท่ ร้อยละ 32.54 และจากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งได้ตรวจสอบสถิติในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา พบว่า เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทของนักเรียนลดลงแต่มีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอาวุธที่ใช้ เดิมจะเป็นเพียงไม้บรรทัดเหล็กยาว หรือ เหล็กฟุต ไม้ ปัจจุบันนักเรียนเหล่านี้จะพกปืน มีดดาบยาว ซึ่งเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ (Sriyai, 2012)

จากปัญหาการใช้ความรุนแรงและข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา และปัจจัยดังกล่าวมีพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงอย่างไร รวมทั้งการอธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใต้แบบแผนการวิจัยที่ต่างกันระหว่างแบบแผนการวิจัยระยะยาว (longitudinal study) และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง (cross-sectional

study) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาติดตามคนเดิมโดยตลอด (panel Study) ในแบบแผนการวิจัยระยะยาว เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต่าง ๆ ร่วมกับการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผลของตัวอย่างเดิมแบบไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาต่าง ๆ โดยมีการเก็บข้อมูลซ้ำ ส่วนการศึกษาแบบภาคตัดขวาง เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลง และการเปรียบเทียบของตัวแปรต่าง ๆ จากตัวอย่างมากกว่าหนึ่งกลุ่มที่อยู่ในระยะของการพัฒนาการต่างกัน ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่มีการติดตามตัวอย่างเดิมอย่างต่อเนื่องแบบไปข้างหน้า และการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (theory of planned behavior) ของไอเซน (Ajzen, 1991) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการศึกษาตัวแปรสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ว่าสามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาได้เพียงตรงเพียงใด

การทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีสาระสำคัญ โดยพิจารณาตามโครงสร้างพื้นฐานอธิบายได้ว่า พฤติกรรม (B) เป็นการทำหน้าที่ร่วมกันของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเสนอตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ในฐานะที่เป็นตัวแปรอธิบาย พฤติกรรม (B) ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้ (Uwanno, 1992)

1. การรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ร่วมกับ ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) อธิบายพฤติกรรม (B) ทางอ้อมโดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) (เป็นภาคแรกของทฤษฎี)
2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ร่วมกันอธิบาย พฤติกรรม (B) (เป็นภาคที่สองของทฤษฎี)

3. ความสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์ของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ในการอธิบายและทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และความสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์ของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้จากพฤติกรรมหนึ่งไปสู่อีกพฤติกรรม และจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

4. เป้าหมายในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลมิใช่เพียงการอธิบายและทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเท่านั้น ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนนำเสนอเกี่ยวกับการนำทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มาพิจารณาวิเคราะห์เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการกระทำพฤติกรรม (B) โดยอ้างอิงถึงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมว่า การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ได้รับอิทธิพลจากข้อมูลเด่นชัดหรือความเชื่อเด่นชัด ซึ่งบุคคลจะมีความเชื่อมากมายเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ แต่เขาสามารถใส่ใจกับความเชื่อได้จำนวนไม่มากนัก ในขณะหนึ่ง ๆ (Ajzen, 1991) ความเชื่อเด่นชัดเหล่านี้นำมาพิจารณาถึงเจตนาเชิงพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ทฤษฎีนี้จำแนกความเชื่อเป็น 3 ชนิด คือ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Behavioral beliefs) ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) เป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผลของการกระทำ หากบุคคลมีความเชื่อว่า การกระทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกระทบทางบวก เขาก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลทางลบ เขาก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น 2) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (normative beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) เป็นความเชื่อที่ว่า บุคคลหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขา

ควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น หากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาควรทำพฤติกรรมนั้น บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้ามหากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น และ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (control beliefs) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากร หรือโอกาสที่จะทำพฤติกรรม หากบุคคลเชื่อว่าเขามีทรัพยากรและโอกาสมาก และมีอุปสรรคน้อยเพียงไร เขาก็ควรรับรู้ว่าเขาสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นได้มากเพียงนั้น ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมนี้อาจได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ในอดีต ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น การสังเกตจากประสบการณ์ของคนคุ้นเคยและเพื่อน และตัวแปรอื่น ๆ ที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการกระทำพฤติกรรมนั้น

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

คำถามวิจัย

โมเดลสมมติฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน (Ajzen, 2006) สามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้เที่ยงตรงเพียงใด (model validation) และ ความเที่ยงตรงของโมเดล

สมมติฐานจะแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อใช้แบบแผนการวิจัยที่ต่างกันระหว่างแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

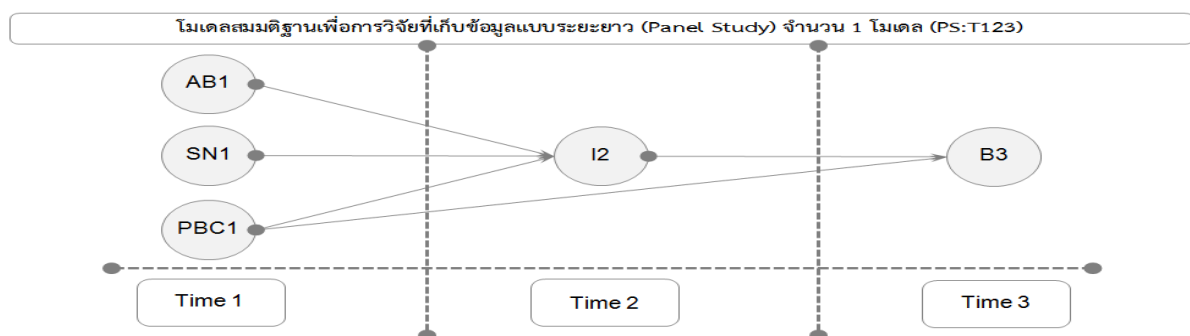
สมมติฐานวิจัย

- 1) โมเดลสมมติฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (theory of planned behavior: TPB) สามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาได้อย่างเที่ยงตรง
- 2) ความเที่ยงตรงของโมเดลสมมติฐานจะแตกต่างกัน เมื่อใช้แบบแผนการวิจัยที่ต่างกัน

ระหว่างแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

โมเดลสมมติฐานเพื่อการวิจัย (Hypothesized Model)

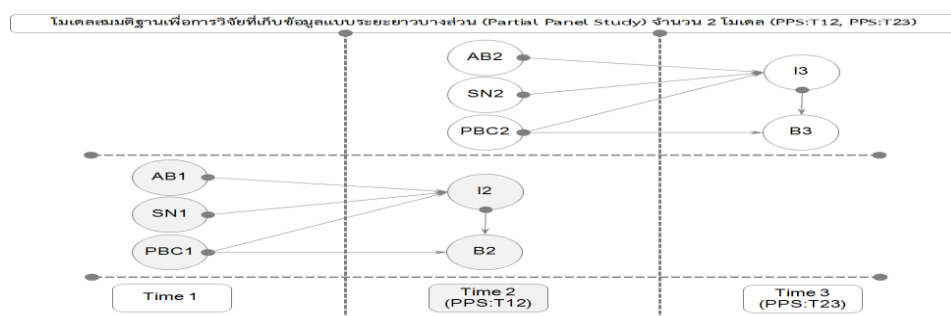
การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดโมเดลสมมติฐานที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว (panel study: PS) เป็นโมเดลตั้งต้นเพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการเปรียบเทียบ (baseline model) โดยโมเดลนี้ได้ออกแบบการเก็บข้อมูลระยะยาวที่สอดคล้องกับธรรมชาติของกรอบแนวคิดในการวิจัยในด้านความเป็นสาเหตุและผล โมเดลแรก การเก็บข้อมูลจะทำการวัดตัวแปรซ้ำในคนเดิม 3 ช่วงเวลา ดังภาพ 1

ภาพ 1 โมเดลสมมติฐานระยะยาวที่เก็บรวบรวมข้อมูล 3 ช่วงเวลา (PS:T123)

โมเดลสมมติฐานที่สอง เป็นโมเดลเพื่อการเปรียบเทียบ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ โมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาวบางส่วน (partial panel study: PPS) จำนวน 2 โมเดล โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลซ้ำเพียง 2 ช่วงเวลา เนื่องจากทฤษฎี

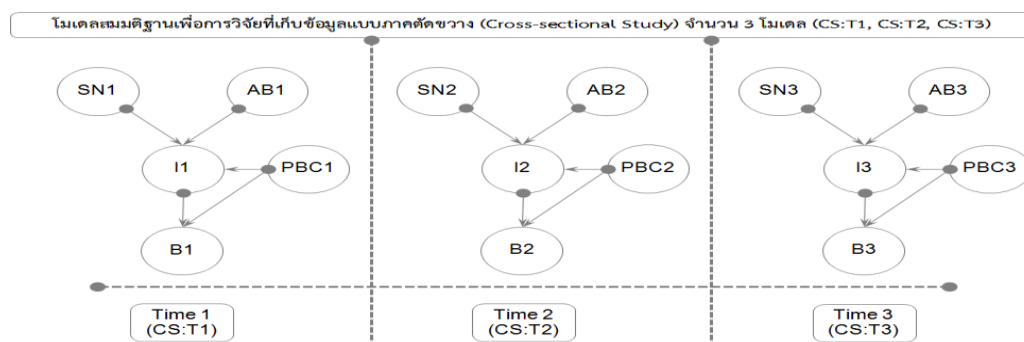
พฤติกรรมตามแผน เสนอว่าเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) คือตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับตัวแปรพฤติกรรม (B) ซึ่งลักษณะของโมเดลสมมติฐานและการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงได้ดังภาพ 2

ภาพ 2 โมเดลสมมติฐานระยะยาวบางส่วนที่เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ช่วงเวลา (PPS:T12 และ PPS:T23)

ในลำดับสุดท้ายจะเป็นโมเดลสมมติฐานที่สาม มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional: CS) จำนวน 3 โมเดลสมมติฐาน นั่นคือ เป็นโมเดลสมมติฐานที่ทำการเก็บข้อมูล

สำหรับทุกตัวแปรภายในโมเดลในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่มีการทำอย่างแพร่หลาย โดยลักษณะของโมเดลสมมติฐานและการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงได้ดังภาพ 3

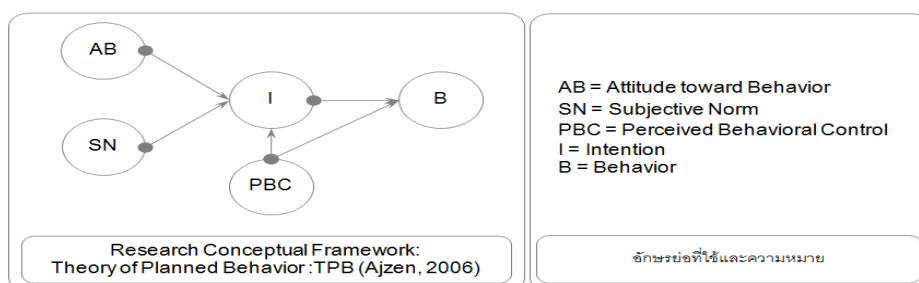

ภาพ 3 โมเดลสมมติฐานภาคตัดขวางที่เก็บข้อมูลทุกตัวแปรในช่วงเวลาเดียวกัน (CS:T1, CS:T2, CS:T3)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จากตัวแปรสาเหตุภายนอก (exogenous variables) ได้แก่ ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้ความรุนแรง (SN) และการรับรู้ความสามารถใน

การควบคุมการใช้ความรุนแรง (PBC) เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นเป็นลำดับแรก ซึ่งส่งผลต่อตัวแปรเจตนา (I) ที่มีช่วงเวลาในการเกิดเป็นลำดับต่อมา และส่งผลต่อตัวแปรตามท้ายสุด คือ พฤติกรรม (B) ดังภาพ 4

ภาพ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย (research conceptual framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่าง เป็นนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาอุตสาหกรรม และสาขาวิชาพาณิชยกรรม ปีการศึกษา 2556 ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 29 แห่ง สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 1,049 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน (Ajzen, 2006) โดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ตัวแปรสาเหตุภายนอก ประกอบด้วย ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้ความรุนแรง (SN) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมการใช้ความรุนแรง

(PBC) 2) ตัวแปรแทรกกลาง (mediated variables) คือ เจตนาการใช้ความรุนแรง (I) และ 3) ตัวแปรตามท้ายสุด (ultimate endogenous variable) คือ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง (B)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ ขั้นที่ 1 การหาความเชื่อเด่นชัด โดยใช้คำถามปลายเปิด ขั้นที่ 2 พิจารณาคัดเลือกข้อความที่จะนำไปสร้างแบบสอบถามตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่รวมความถี่ได้ร้อยละ 75 ของความถี่ทั้งหมด (Francis et al., 2004) และขั้นที่ 3 นำข้อความที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: .78–1.00) รวมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (α : .760-.973) จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ การวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2556 ประเด็นเกี่ยวกับการเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย วิธีการอย่างเหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์ และรักษาความลับของตัวอย่างในการวิจัย และการดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบวัดซ้ำ 3 ครั้งด้วยตนเอง โดยครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ช่วงต้นปีการศึกษาระหว่างวันที่ 14 พฤษภาคม 2556 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2556 ครั้งที่ 2 เก็บข้อมูลช่วงปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างวันที่ 9 สิงหาคม 2556 ถึงวันที่ 6 กันยายน 2556 และครั้งที่ 3 เก็บข้อมูลปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2556 ถึงวันที่ 13 ธันวาคม 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการเปรียบเทียบและศึกษาความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวางด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาจากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และภาคตัดขวาง พบว่า โมเดลพื้นฐานที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณ ร้อยละ 14.20 และ 4.60 ในขณะที่โมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว บางส่วนที่มีการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ 1 และ 2 มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณร้อยละ 14.80 และ 19.40 ส่วนโมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาวบางส่วนที่มีการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ 2 และ 3 มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณร้อยละ 6.10 และ 33.00 ตามลำดับ ส่วนโมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาที่ 1 นั้น มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณ ร้อยละ 28.40 และ 17.20 ส่วนโมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาที่ 2 มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณร้อยละ 36.00 และ 25.20 และโมเดลที่มีการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาที่ 3 มีสัดส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ในสมการโครงสร้างที่ 1 (I) และ 2 (B) ประมาณร้อยละ 39.00 และ 36.70 ตามลำดับ ดังตาราง 1

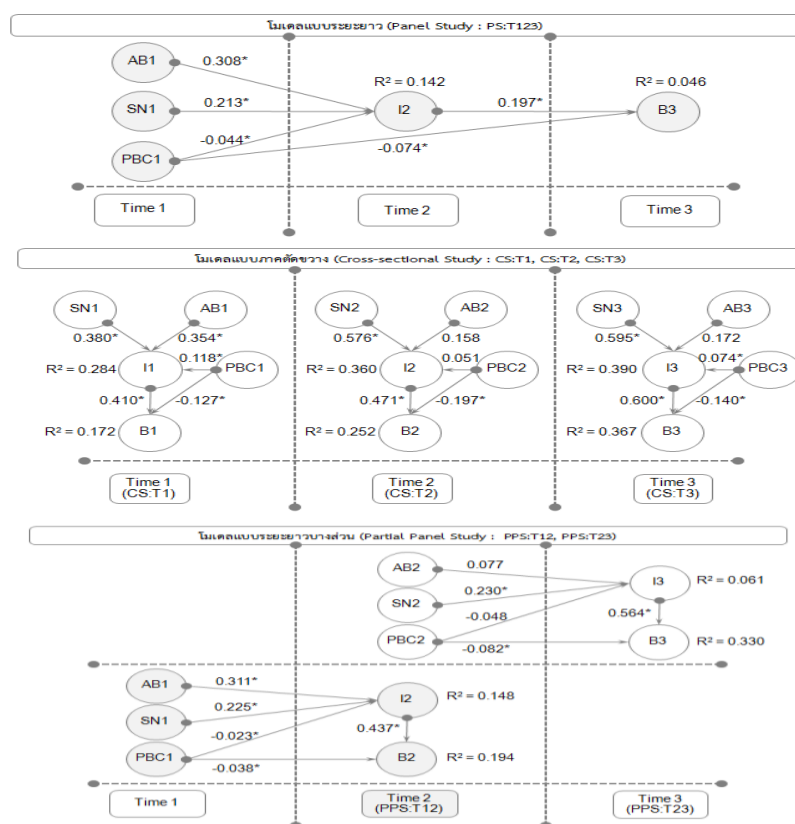
จากผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน

นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาจากแต่ละแบบแผนการ
เก็บข้อมูล พบว่า ขนาดและทิศทางของการส่ง

อิทธิพลจากตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผลในแต่ละ
สมการโครงสร้างมีความแตกต่างกันไป ดังภาพ 5

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐานของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงจากแบบแผนการวิจัยระยะยาว
และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

Design	Longitudinal Study (Panel Study)						Cross-sectional Study					
	Baseline model		Competing Model				Competing Model					
Model	FPS:T123		PPS:T12		PPS:T23		CS:T1		CS:T2		CS:T3	
Latent Variables	I	B	I	B	I	B	I	B	I	B	I	B
AB	.308 (3.027)	-	.311 (3.026)	-	.077 (.570)	-	.354 (3.721)	-	.158 (1.560)	-	.172 (1.144)	-
SN	.213 (4.228)	-	.225 (4.484)	-	.230 (4.567)	-	.380 (6.482)	-	.576 (13.820)	-	.595 (15.686)	-
PBC	-.044 (-2.394)	-.074 (-3.437)	-.023 (-2.513)	-.038 (-3.710)	-.048 (-1.725)	-.082 (-3.033)	.118 (2.939)	-.127 (-2.732)	.051 (1.684)	-.197 (-5.346)	.074 (2.397)	-.140 (-3.676)
I	-	.197 (5.490)	-	.437 (11.494)	-	.564 (15.664)	-	.410 (9.944)	-	.471 (12.243)	-	.600 (16.254)
R ²	.142	.046	.148	.194	.061	.330	.284	.172	.360	.252	.390	.367

ภาพ 5 โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
จากแบบแผนการวิจัยระยะยาวและภาคตัดขวาง

2. ผลการเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง พบว่า ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ได้

จากโมเดลพื้นฐานที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สูงกว่าโมเดลสมมติฐานที่ได้จากแบบแผนการวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลระยะยาวบางส่วนและโมเดลสมมติฐานที่มีการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวาง ดังตาราง 2

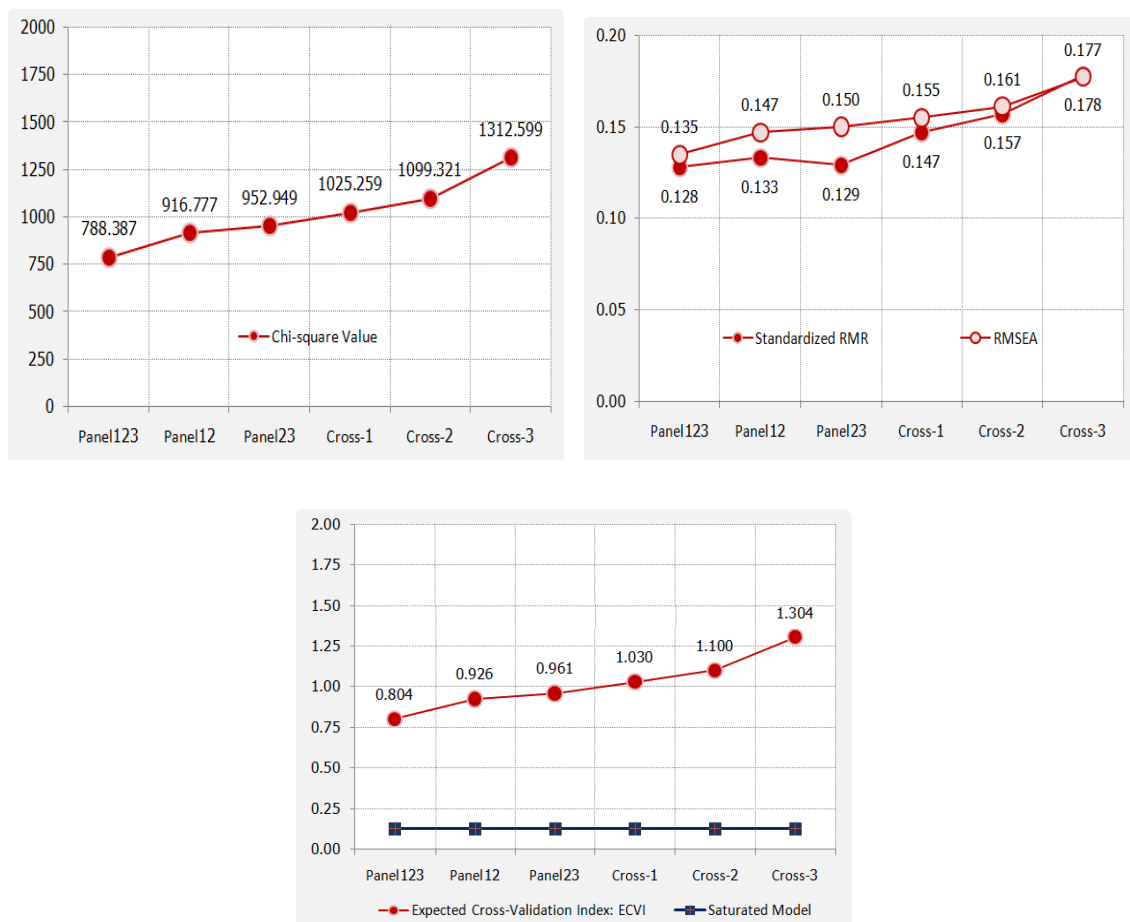
ตาราง 2 การเปรียบเทียบดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของตัวอย่างที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาวและแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง

Goodness-of-Fit Measures	Panel Study			Cross-sectional Study		
	Full Panel Study (PS:T123)	Partial Panel (PPS:T12)	Partial Panel (PPS:T23)	Time-1 (CS:T1)	Time-2 (CS:T2)	Time-3 (CS:T3)
χ^2	788.387	916.777	952.949	1025.259	1099.321	1312.599
df (p-value)	39 (.000)	39 (0.000)	39 (.000)	39 (.000)	39 (.000)	39 (.000)
χ^2 / df	20.215	23.507	24.435	26.289	28.188	33.656
GFI	.880	.836	.858	.849	.840	.815
RMR	.355	.357	.328	.367	.358	.412
SRMR	.128	.133	.129	.147	.157	.178
RMSEA	.135	.147	.150	.155	.161	.177
90% CI for RMSEA	.127 – .144	.138 – .155	.141 – .158	.147 – .164	.153 – .169	.168–.185
NFI	.825	.824	.836	.822	.851	.858
NNFI	.762	.759	.776	.756	.796	.805
AGFI	.796	.768	.760	.744	.729	.686
RFI	.753	.751	.769	.749	.790	.800
IFI	.832	.830	.841	.828	.856	.862
CFI	.831	.829	.841	.827	.855	.862

Goodness-of-Fit Measures	Panel Study			Cross-sectional Study		
	Full Panel Study (PS:T123)	Partial Panel (PPS:T12)	Partial Panel (PPS:T23)	Time-1 (CS:T1)	Time-2 (CS:T2)	Time-3 (CS:T3)
AIC	842.387	970.777	1006.949	1079.259	1153.321	1366.599
SAIC - IAIC	132.000 – 4720.777	132.000 – 5430.064	132.000 – 6164.511	132.000 – 5792.730	132.000 – 7635.149	132.000 – 9443.514
CAIC	1003.188	1131.578	1167.750	1240.060	1314.122	1527.400
SCAIC - ICAIC	525.069 – 4786.289	525.069 – 5495.575	525.069 – 6230.023	525.069 – 5858.242	525.069 – 7700.660	525.069 – 9509.025
ECVI	.804	.926	.961	1.030	1.100	1.304
90% CI for EVCI	.720 – .894	.836 – 1.024	.868 – 1.060	.934 – 1.133	1.001 – 1.207	1.195 – 1.142
ECVI (SM) - EVCI (IM)	.126 – 4.505	.126 – 5.181	.126 – 5.882	.126 – 5.527	.126 – 7.285	.126 – 9.011
Critical N (CN)	80.446	69.635	65.918	64.666	58.788	50.010

จากผลการเปรียบเทียบดัชนีวัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสมมติฐานพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงทั้ง 6 โมเดลสมมติฐานที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาวและแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง พบว่า ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง

ได้แก่ ดัชนี Chi-square value, Standardized RMR, RMSEA, ECVI ของโมเดลสมมติฐานทั้ง 5 โมเดล (PPS:T12, PPS:T23, CS:T1, CS:T2, CS:T3) มีแนวโน้มจะสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์น้อยลงเมื่อเทียบกับโมเดลพื้นฐานที่มีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว (FPS:T123) ดังภาพ 6

ภาพ 6 การเปรียบเทียบ Chi-square Value, Standardized RMR, RMSEA และ Expected Cross-Validation Index (ECVI)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์โมเดลที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว มีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดประมาณร้อยละ 4.60, 19.40, และ 33.00 ส่วนผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง มีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดประมาณร้อยละ 17.20, 25.20, และ 36.70 แสดงให้เห็นว่า อัตราและแบบแผนการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรภายในโมเดลแบบแผนการวิจัยระยะยาว และแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งตัวแปรสาเหตุสามารถใช้อธิบายพฤติกรรมการใช้

ความรุนแรงได้ทุกตัวแปร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein & Ajzen (1980) ที่เป็นฐานรากของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่กล่าวไว้ว่า ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ โดยพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แต่บางพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลมากกว่าทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม และบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองใกล้เคียงกัน ต่อมา Ajzen (1991) ได้นำเสนอทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยมีความเชื่อว่า การกระทำของมนุษย์ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม หรือเรียกว่า เจตนาเชิง

พฤติกรรม ซึ่งมนุษย์จะประกอบพฤติกรรมนั้นมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับเจตนาเชิงพฤติกรรมและมีความเชื่อว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการที่มนุษย์เลือกกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรม นอกจากนี้เจตนาเชิงพฤติกรรมไม่ได้ถูกกำหนดด้วยตัวแปรทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมและตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น แต่ยังถูกกำหนดด้วยตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดพฤติกรรมได้อีกด้วย เนื่องจากมีพฤติกรรมหลายพฤติกรรมที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาอย่างสมบูรณ์ เพราะการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นให้ประสิทธิผลสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยอื่นที่มีใช้ปัจจัยด้านแรงจูงใจร่วมอยู่ด้วยระดับหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongrajit et al. (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา ได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ลักษณะทางจิตใจ ความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมต่อการใช้ความรุนแรง และพฤติกรรมเบี่ยงเบน ปัจจัยระดับครอบครัว ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และค่านิยมของครอบครัวต่อเด็ก ปัจจัยระดับกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย พฤติกรรมกลุ่ม และค่านิยมของรุ่นพี่-รุ่นน้อง ปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ศักยภาพของครูในการป้องกันแก้ไขความรุนแรง และนโยบายเรื่องความรุนแรงของสถาบันการศึกษา และปัจจัยระดับสังคม และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย นักเรียนต่างสถาบัน และบุคคลภายนอก สื่อมวลชน เรื่องชู้สาว และมาตรการทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมาย แต่ละปัจจัยมีความสอดคล้อง และมีอิทธิพลในการเพิ่ม หรือลดโอกาสของการเกิดพฤติกรรมรุนแรงได้ การป้องกันแก้ไขควรดำเนินการทั้งระบบ แต่มีความซับซ้อน และเป็นไปได้ยาก สิ่งที่สำคัญ คือ การป้องกันแก้ไขที่ตัวนักเรียน โดยให้นักเรียนมีความเข้มแข็งทางใจ สามารถที่จะต่อต้าน หรือยับยั้ง

ไม่ให้ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความรุนแรงได้ โดยปัจจัยการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา มีความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับบุคคลครอบครัว สังคม กลุ่มเพื่อน โรงเรียน และสิ่งแวดล้อม การป้องกันการเกิดพฤติกรรมรุนแรงที่สำคัญคือการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านหรือยับยั้งความรุนแรงในตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษา งานวิจัยของ Sherer et al. (2008) พบว่า ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีหลายรูปแบบทั้งการเป็นผู้สังเกต ผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำ โดยตัวแปรที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรง คือ พบว่า การมีประสบการณ์การเห็นพ่อทำร้ายแม่ การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง และการมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบหรือต่อต้านสังคม การถูกขกต้อย ตบตี และการถูกกระทำรุนแรงทางเพศ การศึกษานี้ยังพบอีกว่า พฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนพบทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยพบว่าเพศชายมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่าเพศหญิง 1-2 เท่า ปัจจัยที่กำหนดการกระทำรุนแรงของผู้หญิง คือ การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านลบและการมีประสบการณ์ความรุนแรงในบ้าน และในโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ได้จากแบบแผนการวิจัยระยะยาว ในการศึกษา Panel Study มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าโมเดลที่ได้จากแบบแผนการวิจัยภาคตัดขวาง โดยพิจารณาดัชนีหลักเพื่อเลือกโมเดล (alternative model) คือ Chi-square Value, Standardized RMR RMSEA และ Expected Cross-Validation Index (ECVI) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Noyprecha (2003) พบว่า โมเดลอิสระที่มีการวัดการเปลี่ยนแปลงในรูปโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบระยะยาวที่วัดด้วยตัวบ่งชี้ 2 ตัว มีประสิทธิภาพสูงสุด เช่นเดียวกับ Chaiyakan (1998) พบว่า โมเดลการวัดการเปลี่ยนแปลงในรูปโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบระยะยาวที่วัด

ด้วยตัวบ่งชี้หลายตัวมีประสิทธิภาพสูงที่สุด เพราะโมเดลสามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ที่บ่งชี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้และโมเดลมีความคลาดเคลื่อนต่ำที่สุด จะเห็นว่า โมเดลที่ได้จากการศึกษา Panel Study โดยเฉพาะ Full Panel Study มีค่าดัชนีแต่ละชนิดเข้าใกล้ศูนย์และใกล้เคียงโมเดลอ้อมตัวมากที่สุด แสดงว่าโมเดลมีความประหยัด และมีแนวโน้มจะเป็นโมเดลที่มีความเที่ยงตรงมากที่สุด ทั้งนี้ในการศึกษาจากตัวอย่างเดิมแบบไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาต่างๆ โดยมีการเก็บข้อมูลซ้ำ ๆ จะทำให้ทราบสารสนเทศผลของการวิจัยที่มีรายละเอียดบ่งชี้แบบแผน และเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นและทำให้ทราบว่าปริมาณการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยใดบ้าง ณ เวลาที่ต่างกัน ซึ่งตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ได้แก่ ทักษะคิดที่มีต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้ความรุนแรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง และเจตนาการใช้ความรุนแรง ส่วนการศึกษาแบบภาคตัดขวาง เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่มีการวัดค่าตัวแปรที่จุดเวลาเดียว ดังนั้นการให้สารสนเทศผลของการศึกษาที่อธิบายเหตุของความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยการวัดค่าของตัวแปรต่างมิติเวลา จึงไม่ชัดเจนหรือมีข้อจำกัด และไม่สามารถระบุทิศทางของพัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ตลอดจนกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มได้ (Naiyapatana, 2008)

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ควรศึกษาและสังเกตกระบวนการในการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงตั้งแต่ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การ

คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และเจตนาในการใช้ความรุนแรง ซึ่งเหตุปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการใช้ความรุนแรง สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาต่อไป

2. ควรกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันก่อกวนความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เพื่อให้สถานศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติ ทั้งมาตรการเชิงรุก มาตรการต่อเนื่อง มาตรการทางสังคมและมาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ การสร้างเครือข่ายของบุคคลในการดูแลและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การมีระบบกลไกการจัดกิจกรรมลดความรุนแรง การมีระบบพี่เลี้ยงที่มีทักษะและทักษะการจัดการในการหนุนเสริมพลังชุมชน

3. ควรเพิ่มระยะห่างในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง และควรเพิ่มจำนวนครั้งให้มากขึ้น เพื่อให้มองเห็นแบบแผนการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนขึ้น

4. ควรศึกษาตัวอย่างหรือพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง ทั้งนี้เพื่อหาต้นแบบที่สามารถเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความรุนแรงของเด็กและเยาวชน และนำมาประยุกต์ใช้ อีกทั้งอาจมีการปรับให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ หรือสาเหตุที่จะก่อให้เกิดความรุนแรงและป้องกันในระยะยาว

5. ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อเจาะลึกลงไปถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในทุกมิติ และได้ข้อมูลเชิงลึกแบบเข้าถึงบุคคลในแวดล้อมที่เกี่ยวกับความรุนแรง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง

กิตติกรรมประกาศ ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- Ajzen, I. (2006). *Behavioral interventions based on the theory of planned behavior*. Retrieved from <http://people.umass.edu/aizen/tpb.html>.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *In Organizational behavior and human decision process*, 50, 179 - 211. New York: Academic Press.
- Chaiyakan, P. (1998). A comparison of efficiency among three Lisrel models used in studying the variable correlated with longitudinal change in mathematics achievement. *Journal of Research Methodology*, 11(1), 50-94.
- Department of Juvenile Observation and Protection. (2012). *Annual report 2011*. Retrieved from http://www2.djop.moj.go.th/stat/main_user.php?mid=4&mon=24.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2006). *Violence of Thai adolescents: health risks*. Bangkok: Beyond Publication.
- Noyprecha, P. (2003). An Analysis of the Efficiency of the Lisrel Models of the variables correlated with longitudinal change in mathematics achievement. *Journal of Educational Research and Measurement*, 1(1), 141-164.
- Sherer, P., Sherer, M., Mattiico, M., Pheeraphan, S., Chumnansook, P., & Sawangcharoen, K. (2008). Cultural dimension influencing violent behavior. In *Children and youth*. Bangkok: Ministry of Social Development and Human Security (Clear sky printing).
- Sriyai, W. (2555). *Extract students, reduce brawls-focus on 3 measures. poly manners network-teachers watch-cut points*. Retrieved from <http://www.tcijthai.com/TCIJ/view.php?ids=690>
- Suan Dusit Poll. (2012). *Poll: Controversy the bad guys of "schoolboy"*. Retrieved from <http://www.dusitpoll.ac.th>.
- Uwanno, T. (1992). *"Theory of causal reasoning"*. Honor of Her Majesty Queen Sirikit Queen's In auspicious, Faculty of Education Srinakharinwirot University. Bangkok: Wisit Development.
- Wongrajit, K., Boonyamalik, P., Suksawang, S., Sawangwongnsin, S., Narakonephichit, K. & Chaichanachimphli, C. (2007). *Factor analysis and the mechanism of birth Violence behavior in vocational students*. Nonthaburi: Department of Mental Health Ministry of Public Health.